

ПОЗАМОВНА СКЛАДОВА ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
ДЛЯ ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ
КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ГАЛУЗІ
«ТУРИЗМ»

Лук'янець Г.Г.

*доцент кафедри іноземних мов професійного спрямування
Національний університет харчових технологій
м. Київ, Україна*

Міжкультурна комунікативна компетенція є однією із ключових для сучасного студента-туриста, що зумовлено зростанням об'єму міжкультурного спілкування в сучасному світі цифрових онлайн технологій та посилюється масовістю комунікації в мережах соціальних медіа у сферах особистого та професійного спілкування.

Українське прислів'я «Скільки мов ти знаєш, стільки разів ти людина» вже давно стало крилатим та вдало підкреслює сутність міжкультурної комунікативної компетенції. Пізнання культури світу у цьому разі відбувається засобом вивчення іноземних мов, коли під час занять та позаурочних культурно-виховних заходів студенти знайомляться з культурною ідентичністю етносів [2, с. 15–18], опановують навички успішного ведення діалогу, виявляють повагу до культурних та соціальних норм поведінки народів світу.

Вивчення іноземних мов у закладах вищої освіти сприяє формування міжкультурної комунікативної компетенції не лише на побутово-розважальному рівні, коли студенти контактують з іншомовним контентом (слухають музику, дивляться фільми, телебачення, обмінюються повідомленнями, публікують інформацію в соціальних мережах), але й на професійному, коли студенти галузі «туризм» навчаються будувати конструктивні бесіди по проводити переговори з представниками різних націй стосовно представлення власної країни та її визначних місць,

своєї туристичної компанії та послуг, які вона надає, ведення бізнес-листування та сприйняття культурологічної інформації від співрозмовника, яку він передає у розмові.

Формування міжкультурної комунікативної компетенції на заняттях іноземних мов опирається на мовний (лінгвальні особливості мови, у яких закодовані історичні етапи розвитку суспільств, культурна ідентична та соціальні реалії) [1, с. 54] та позамовний матеріал (тематично складений навчальний план, із високим вмістом лінгво-культурологічних даних).

Наше дослідження присвячене детальнішому розгляду сутності позамовного аспекту розвитку міжкультурної комунікативної компетенції та виявленню способів її формування на заняттях іноземних мов.

Існує два вектори формування міжкультурної комунікативної компетенції студентів галузі «туризм», по-перше, пізнання себе, по-друге, розуміння інших.

Самопізнання є ключем до випрацювання критеріїв культурної ідентичності та сприяє розвитку самосвідомості, патріотизму, шани до своєї країни та співвітчизників. Розуміючи цінність власних традицій, культурної спадщини, вагу історії та культури, необхідність шанобливого ставлення до представників своєї країни, які розмовляють різними мовами, мають діалектні особливості вимови, власні традиції та обряди святкування, студенти зможуть якнайкраще представити напрямки внутрішнього туризму, будуючи етнографічні, екологічні, історичні тури чи організовуючи культурні фестивалі. Встановлення культурної самоідентичності як спосіб самопізнання та саморепрезентації, реалізується на заняттях іноземної мови під час підготовки та представлення діалогів, презентацій, доповідей про культурну та історичну спадщину України, екскурсій, турів містами та визначними місцями.

Вивчення культур країн світу через призму їх культури на заняттях іноземних мов є способом пізнання інших етносів [3, с. 125] задля побудови тісних професійних відносин, ведення вдалих перемовин, врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних з міжкультурною взаємодією, правильного реагування

на вияви культурної самобутності, національні, релігійні та етнічні особливості представників іноземних держав, організації міжкультурних заходів та візитів-турів до країн зарубіжжя. Серед численних засобів розвитку міжкультурної комунікативної компетенції в позамовному аспекті слід вирізнити аудиторні та поза аудиторні види діяльності. До перших належать підготовка студентами повідомлень, публікацій, презентацій, доповідей про культуру країн світу, включення в навчальні програми лінгвокультурологічної тематики, проведення майстер-класів, дискусій, конференцій та круглих столів та ін. До других – екскурсії, подорожі, візити до музеїв та культурних центрів і посольств. Додаткові виховні заходи сприяють підвищенню мотивації студентів до вивчення специфіки світових культур, оскільки дозволяють побачити реальне втілення культурної взаємодії. Окрім того, важливо звертати увагу на розвінчення культурних стереотипів, та створення системи міжкультурних цінностей серед молоді у різних країнах світу.

Отже, формування міжкультурної комунікативної компетенції за допомогою позамовних засобів навчання під час вивчення іноземних мов сприяє підвищенню професійних комунікативних навичок студентів галузі «туризму». Самопізнання та обізнаність про культуру, традиції та соціальні норми народів світу створює компетентних спеціалістів, які зможуть вести успішну ділову комунікацію на міжнародному рівні.

Література:

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики / Ф.С. Бацевич. – К. : Академія, 2004. – 343 с.
2. Ларіна Н.Б. Міжкультурна комунікація й особливості її проявів / Н.Б. Ларіна // Держава та регіони. Серія «Державне управління». – 2013. – № 2 (42). – С. 15–18.
3. Samovar L.A., Porter R.E., McDaniel E.R. Intercultural Communication: A Reader. – Cengage Learning, 2009. – 480 p.